

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

Ławnik SN Arkadiusz Sopata

Protokolant Karolina Majewska

przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości sędziego
Grzegorza Kasickiego

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

na posiedzeniu w dniu 26 lutego 2025 r.

sprawy sędzi Sądu Okręgowego w W. X.Y.

obwinionej o czyny z art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju
sądów powszechnych (dalej: „u.s.p.”)

z powodu zażalenia wniesionego przez Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra
Sprawiedliwości

od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...]. z dnia 4
kwietnia 2024 r., sygn. akt [...]

postanowił:

**1. na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9
k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., uchylić zaskarżone postanowienie i
umorzyć postępowanie dyscyplinarne wobec X.Y. sędzi Sądu
Okręgowego w W. z uwagi na brak skargi uprawnionego
oskarżyciela;**

**2. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Sygn. akt II ZOW 22/24

Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych we wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej z dnia 19 listopada 2021 r., w sprawie o sygn. akt [...], skierowanym do Sądu Najwyższego - Izby Dyscyplinarnej, zarzucił obwinionej sędzi Sądu Okręgowego w W. X.Y. to, że:

1. uchybiła godności urzędu w ten sposób, że w dniu 30 sierpnia 2019 r., w W. podczas rozprawy odwoławczej, jako przewodnicząca składu orzekającego w sprawie Sądu Okręgowego w W. prowadzonej pod sygn. akt [...], po odroczeniu rozprawy, pomijając naradę składu orzekającego, zaprezentowała swój osobisty pogląd w zakresie istnienia dodatkowych podstaw do odroczenia rozprawy i publicznie zakwestionowała skład orzekający, powołany zgodnie z obowiązującymi przepisami do rozpoznania tej sprawy, przez podważenie niezawisłości i niezależności członka składu orzekającego sędziego X.Y.1, negując jego tytuł do uczestnictwa w tym składzie, co stanowiło naruszenie przepisu art. 89 § 1 u.s.p., po czym wydała dyspozycje podważające niezawisłe wykonywanie przez niego czynności orzeczniczych gwarantowanych przepisem art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, poprzez zarządzenie zwrócenia się do wszystkich sędziów orzekających w [...] Wydziale Karnym Odwoławczym o opinie w zakresie skierowania do Ministra Sprawiedliwości wniosku o odwołanie tego sędziego, a także sędziego X.Y.2 z delegacji do Sądu Okręgowego w W. oraz dyspozycje w zakresie podjęcia dalszych czynności służbowych w tym celu, uniemożliwiając tym samym sędziemu X.Y.1 uczestnictwo w rozpoznaniu tej sprawy, co stanowiło bezprawną, sprzeczną z przepisami art. 47a § 1 i art. 47b § 1 u.s.p., ingerencję w skład orzekający powołany do rozpoznania sprawy, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 u.s.p.;
2. uchybiła godności urzędu w ten sposób, że w dniu 16 września 2019 r., jako funkcjonariusz publiczny - przewodniczący składu orzekającego w sprawie Sądu Okręgowego w W. prowadzonej pod sygn. akt [...] przekroczyła swoje

uprawnienia w ten sposób, że podczas trwania przerwy w rozprawie odwoławczej, bezprawnie i z pominięciem pozostałych członków tego składu, tj. sędziego referenta X.Y.3 oraz członka składu sędziego X.Y.1, wydała postanowienie o zwróceniu się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniami prejudycjalnymi, po czym z tego powodu zawiesiła postępowanie w sprawie, dokonując tym samym sprzecznej z przepisami art. 47a § 1 i art. 47b § 1 u.s.p., ingerencji w skład orzekający, powołany do rozpoznania na rozprawie tej sprawy, działając jednocześnie na szkodę interesu publicznego, wyrażającego się w prawidłowym funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 u.s.p.;

3. uchybiła godności urzędu w ten sposób, że w dniu 10 października 2019 r., jako funkcjonariusz publiczny - przewodniczący składu orzekającego w sprawie Sądu Okręgowego w W. prowadzonej pod sygn. akt [...] przekroczyła swoje uprawnienia w ten sposób, że dzień przed terminem rozprawy odwoławczej wyznaczonej na dzień 11 października 2019 r., wydała bezprawnie i z pominięciem pozostałych członków tego składu, tj. sędziego referenta X.Y.3 oraz członka składu sędziego X.Y.1 postanowienie o zwróceniu się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniami prejudycjalnymi, po czym z tego powodu zawiesiła postępowanie w sprawie, dokonując tym samym sprzecznej z przepisami art. 47a § 1 i art. 47b § 1 u.s.p., ingerencji w skład orzekający, powołany do rozpoznania na rozprawie tej sprawy, działając jednocześnie na szkodę interesu publicznego, wyrażającego się w prawidłowym funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 u.s.p.;
4. uchybiła godności urzędu w ten sposób, że w dniu 23 września 2019 r., jako funkcjonariusz publiczny - członek składu orzekającego w sprawie Sądu Okręgowego w W. prowadzonej pod sygn. akt [...] przekroczyła swoje uprawnienia w ten sposób, że dzień przed terminem rozprawy odwoławczej wyznaczonej na dzień 24 września 2019 r., wydała bezprawnie i z pominięciem pozostałych członków tego składu, tj. przewodniczącego składu

i jednocześnie sędziego referenta X.Y.4 oraz członka składu sędziego X.Y.1 postanowienie o zwróceniu się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniami prejudycjalnymi, dokonując tym samym sprzecznej z przepisami art. 47a § 1 i art. 47b § 1 u.s.p., ingerencji w skład orzekający, powołany do rozpoznania na rozprawie tej sprawy, działając jednocześnie na szkodę interesu publicznego, wyrażającego się w prawidłowym funkcjonowaniu wymiaru sprawiedliwości, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 u.s.p.;

5. uchybiła godności urzędu w ten sposób, że w okresie od 3 do 25 września 2019 r. w W., udzieliła wywiadów w środkach masowego przekazu, w tym dla telewizji, prasy i portali internetowych, w których podważyła status sędziego X.Y.1 oraz sędziego X.Y.2 i ich uprawnienia do pełnienia urzędu sędziego, a także ich niezawisłość i niezależność, a nadto zakwestionowała sposób realizacji kompetencji przez wiceprezesa Sądu Okręgowego w W., kierując w tym zakresie swoje wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości, czym naruszyła art. 89 § 1 u.s.p., ponadto wyraziła publicznie poglądy na temat toczących się spraw, w których była jednym z członków składu orzekającego, naruszając wynikający z art. 82 u.s.p., obowiązek postępowania zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim, w tym w szczególności strzeżenia powagi stanowiska sędziego i kierowania się zasadami godności i uczciwości w służbie i poza nią, to jest zachowania naruszającego zasady etyki zawodowej określone w § 2, 4, 13 i 16 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, będącego załącznikiem do uchwały Nr 25/2017 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 stycznia 2017 r., tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 u.s.p.

Dekretem Ministra Sprawiedliwości Adama Bodnara z dnia 15 lutego 2024 r. sędzia Sądu Okręgowego w Szczecinie Grzegorz Kasicki został powołany na stanowisko Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości do prowadzenia m.in. przedmiotowej sprawy.

Postanowieniem z dnia 16 lutego 2024 r., w sprawie o sygn. akt [...] Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości sędzia Sądu Okręgowego w

Szczecinie Grzegorz Kasicki na podstawie art. 112b § 1 zd. *in fine* i art. 53 u.s.p., postanowił wstąpić do toczącego się postępowania dyscyplinarnego, w którym Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych Piotr Schab złożył w dniu 19 listopada 2021 r., wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, wcześniej zarejestrowanej pod sygnaturą [...] (aktualnie [...]). Wstąpienie do postępowania, zgodnie z art. 112b § 1 zd. *in fine* u.s.p., wyłącza innego rzecznika od podejmowania czynności w sprawie.

Pismem procesowym z dnia 29 lutego 2024 r., Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości na podstawie art. 14 § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., w całości cofnął wniosek z dnia 19 listopada 2021 r., o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, którym sędzi X.Y. zarzucono popełnienie przewinień dyscyplinarnych z art. 107 § 1 u.s.p. i wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., tj. z uwagi na brak skargi uprawnionego oskarżyciela.

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2024 r., w sprawie o sygn. akt [...], Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...], na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., postępowanie dyscyplinarne wobec sędzi X.Y. umorzył, zaś kosztami postępowania dyscyplinarnego w sprawie obciążył Skarb Państwa.

W dniu 26 kwietnia 2024 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości wniósł zażalenia na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...], z dnia 4 kwietnia 2024 r., sygn. akt [...], zaskarżając je w całości. Na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., zaskarżonemu postanowieniu zarzucił rażącą obrazę przepisów postępowania stanowiącą bezwzględną przyczynę odwoławczą pod postacią nienależytej obsady sądu i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania z uwagi na brak skargi uprawnionego oskarżyciela, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest zasadne i zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Najwyższego, zasadny jest zarzut Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości, iż Sąd I instancji dopuścił się rażącej obrazy przepisów postępowania, tj. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., stanowiącą bezwzględną przyczynę odwoławczą pod postacią nienależytej obsady sądu.

Zgodnie z treścią art. 110 § 1 pkt 1) lit. a) u.s.p., w sprawach dyscyplinarnych sędziów orzekają sądy dyscyplinarne przy sądach apelacyjnych w składzie trzech sędziów.

W niniejszej sprawie, Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...]. rozpoznał na posiedzeniu w dniu 4 kwietnia 2024 r., sprawę dyscyplinarną sędzi Sądu Okręgowego w W. X.Y. w składzie 1-osobowym, a więc sprzecznym z art. 110 § 1 pkt 1) lit. a) u.s.p. Tym samym doszło do wystąpienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z nienależytą obsadą sądu I instancji. Z tego względu postawiony w zażaleniu Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości zarzut naruszenia przez Sąd dyscyplinarny art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., należało uznać za trafny, a jego konsekwencją jest uchylenie zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania dyscyplinarnego wobec X.Y. sędzi Sądu Okręgowego w W. z uwagi na brak skargi uprawnionego oskarżyciela, w myśl art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.

Warunkiem prowadzenia przed sądem dyscyplinarnym postępowania dyscyplinarnego wobec sędziego o przewinienie dyscyplinarne jest istnienie skargi zasadniczej pochodzącej od uprawnionego oskarżyciela (art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., art. 114 u.s.p., art. 117 u.s.p.). W postępowaniu dyscyplinarnym funkcję takiego żądania pełni wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej (art. 114 § 8 u.s.p.) Wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej wyznacza ramy orzekania przez sąd dyscyplinarny co do konkretnego czynu (czynów) objętego tym postępowaniem. Wszczęcie postępowania przez sąd dyscyplinarny bez wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej jest niedopuszczalne, zaś w razie wszczęcia podlega ono umorzeniu na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.

Z kolei w myśl art. 14 § 2 k.p.k., który to przepis ma, z mocy art. 128 u.s.p., zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym sędziów, oskarżyciel publiczny może cofnąć akt oskarżenia do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej. W toku przewodu sądowego przed sądem pierwszej instancji cofnięcie aktu oskarżenia jest dopuszczalne jedynie za zgodą oskarżonego. Ponowne wniesienie aktu oskarżenia przeciwko tej samej osobie o ten sam czyn jest niedopuszczalne. Cofnięcie aktu oskarżenia oznacza brak skargi uprawnionego oskarżyciela, co powoduje wystąpienie przeszkody procesowej, o jakiej mowa w art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., i w konsekwencji umorzenie postępowania.

W realiach niniejszej sprawy, Grzegorz Kasicki – sędzia Sądu Okręgowego w Szczecinie powołany przez Ministra Sprawiedliwości na Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości do prowadzenia niniejszej sprawy dyscyplinarnej, pismem procesowym z dnia 29 lutego 2024 r. skutecznie cofnął wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z dnia 19 listopada 2021 r., sygn. akt [...], o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, w którym zarzucono X.Y. - sędziemu Sądu Okręgowego w W., popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 3 u.s.p.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 133 u.s.p., obciążając nimi Skarb Państwa.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak na wstępie.

[M. T.]

[a.ł.]